

CZÓBEL

Opálok

.....
185.636

OSZK

CZÓBEL MINKA

OPÁLOK

KÖLTEMÉNYEK

BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irod. intézet és könyvnyomda

1903

Ára 3 K.

CZÓBEL MINKA

OPÁLOK

KÖLTEMÉNYEK

Országos Széchényi Könyvtár

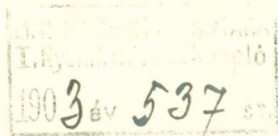
BUDAPEST

1903.

P.ohang
726. ka

185636

Franklin Társulat nyomdája

TARTALOM.

I.

NÓTÁSKÖNYV.

Népdal	9
Mosó lányok	10
Dér	12
Sesam	13
Tavaszdal	14
Nyár vége	15
Delelő	16
Elmerülés	18
Ködváarak	19
Ejjel	20
Bársony léptek	21
Utirány	22
Füstfelleg	23
Sietős ut	24
C.-moll	25
A legelő	26
Három virág	28
Az apácza	29
Hangtalan ének	32

II.

KÉPESKÖNYV.

Krucsayné	35
Száz gyertyát és száz liter bort	38
Időtöltés	39
Betyár gyerek áll az utcán . . .	40
Esti ködben . . .	41
Utolsó hang	43
A vasút	45
Nagy akácza a kertvégen	47
Kék levegőben	49
Ki volt ?	50
Tavaszi eső	52
Tükrözés	54
Kalendárium	56
Leégték a gyertyák	59
Méhesnél	61
Alkony	63
Julius	65
Égő fejfák	66
Állomáson	68
Karácsonyék	69

III.

PÁN KÖNYVE.

Pán szerelme	73
Pán flótája	74
ilis	75

Ki jönni fog még	76
Mozgó virágok	79
Pán macskái	81
Egymást értik	83
Sárga rigó	85
Az ő mosolya	87

IV.

BOSZORKÁNYDALOK.

Boszorkányszárny	91
Ködvirágok	92
Vizitündér	94
Halasszonyok	95
Hóvihar	96
Alszanak az emberek	97
A mosoly	98
A pásztor	100
A köny	103
Erősebb tűz	104
A boszorkány és a medve	106
A rém	108
Szt. Iván-nap	110
Csillaghullás	111

V.

MESEVILÁG.

. . . Réges régen elfeledtünk	115
A kut	116

Hárfáról	118
Sourdine alatt	121
Madárrepte	122
Hókirályné palotája	123
Kigyók között	126
Sárkány utja	127
Troubadourok	129
Tündérkert	131
Napraforgó királyné	133
Fehér farkas	135
Amethyst palota	137
Elkésett	140
Lepkekirály	142
Pávacsillagok	144
Pávafogat	146
Királylányok holdvilágnál . . .	148
Három fehér hattyu	150
Két keztyű	151

I.

NÓTÁSKÖNYV.

Országos Széchényi Könyvtár

NÉPDAL.

Ha kinézek szép csillagos éjjel,
Elutaznék Gönczöl szekérével,
Úgy is Kövesd felé áll a rudja,
Arra megyen gondolatom utja.

Arra megyen, a hol engem várnak,
Nagy öröme lesz ma a rózsámnak.
Hozzá szállok egy csillagsugárba',
Tudom úgy is, rólam lesz az álma.

MOSÓ LÁNYOK.

Tisza partján sulykolnak a leányok,
Leszálló nap heves fényt vet reájok,
Piros szoknyán elsiklik sárga fénye,
Megcsillan a Tisza futó vizébe.

Megakad a halvány fűzes bokrokba —
Fakó lesz a partok sárga homokja.
A part felett sötét kék ég mosolyog,
Lenn a viznél vígan folyik a dolog.

Kék-veres folt szétterítve zöld gyepen,
Majd mellette fehér ingváll megglebben,
Sárga kendő, rózsaszínű virággal
Incselkedik a fényes napvilággal.

Nagy sulykokon csillognak a vizcseppek —
A leányok szétugrálnak, nevetnek,
Ha futó hab megcsiklandja lábukat,
Vagy a ruha uszó galyba megakad.

Azt gondolják : ha a ruha kiszárad,
Milyen szépek lesznek ők majd vasárnap ;
Hogy tetszenek majd mindegyik legénynek,
Nem gyanítják : csak most igazán szépek.

Nem is tudják, mily szomorú — hiába —
Legényt váró fehér cseléd vigsága.
Most körültek örök szépség mosolyog,

Lenn a Tiszán vigan folyik a dolog.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

DÉR.

Deres reggel, —
Akácز vége
Benyúlik a
Zöldes égbe.

Kékes hamvas
Vetés felett
Kavarog a
Varju sereg.

Rezdül fénye
Napsugárnak,
Falunk felől
Hangok szállnak :

Szél elhordja,
Szél felkapja,
Harangoznak
Vasárnapra.

SESAM.

Még fagy öleli föld felületjét,
De mozdul az élet.

Az első sugár
Szinesre szövi mezők szövetjét,
Már utban a sok dalos madár.

A vadgalamb már keresi párját,
Melylyel boldog, új hazát remél,
Meredő galyak alig várják,
Hogy himbó fakadjon, zsenge levél.

Szürke galyakban, fekete földben
Már alig várja színes kikelet,
Hogy szétömölhessen, fényesen, zölden
A télen ásott sirok felett.

TAVASZDAL.

Eljött már a gólya,
Rászállott a házra :
Kelepeld el nékem,
Hogy volt Afrikába ?

Szeretnek-e téged
Ott is az emberek ?
Vittél-e nekik sok
Szerecsen gyereket ?

NYÁR VÉGE.

Piczi fehér felhő
Arany búza felett,
Széles szekereken
Hordják az életet.

Sötét ákáczsor közt
A szekér nyomába,
Kavargó porfelleg
Sűrűn száll utána.

Repülni tanuló
Fiókgólyák járnak,
Keresztben az élet, —
Vége már a nyárnak.

DELELŐ.

Pihennek a fűben
Szénagyűjtő lányok,
Kaszások pihennek —
Megnyugszik kaszájuk.

Ez az Ő órája
Ő ilyenkor ébred,
Betölti örömmel
Az egész nagy rétet.

Száradozó fűvet
Sáska, szöcske járja,
Kipattan a fűből
Megrezdülő szárnya.

Mohás göröngyökön
Zöld gyíkok siklanak,
Hajlongó virágok
Kékes árnya alatt.

Kövér, zsongó dongók
Járnak a virágon — —
Tán már ember sincsen
Ezen a világon ?

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ELMERÜLÉS.

Csendes Holt-Tiszának jégsima vizébe,
Tisztán tükröződik a partok vidéke.
Pirosló fűzgalyak, hosszú sáslevelek,
Fehérfelhős kék ég, a csendes táj felett.

A sás közt egy csolnak — szomorú, elhagyott,
Nem használja senki, régen léket kapott,
Itt éri tél fagya, itt a nyári meleg,
Halkan borúlnak rá hosszú sáslevelek.

Szinesednek már a viz tükrén a fények:
Első csillámai piros esti fénynek.
A lemenő napban virrad már a holnap —
Csendesen merül el a vízbe a csolnak.

KÖDVÁRAK.

Esőcseppek, ködfoszlányok, —
Sűrű erdőkön keresztül,
Esőcsepptől, ködlepeltől
A levélzet össze rezdül.

Ködfátyol hamvas szövetjén
Láthatlan hold fénye árad.
Hegyek ormán épülnek fel,
Köd-alkotta fellegvárak.

Hűvös szellő jön Keletről
Széjjel fujja a sötétbe
Mind a várat — száll az erdőn
Tépett ködfoszlányok fénye.

ÉJJEL.

Hófehéren árad a hold sugárja,
Sötétlő kert feketéllő lombjára.
Fekete lomb sűrűjéből kiválik
Egy madár szárnya.

Hófehér gyepe felett körözve száll el,
Betéved majd fekete lombok közé,
Össze vonja a fényt és árny sötétjét
Szárnya röptével.

Hangtalan száll hófehér holdfény szála,
Hangtalan száll fekete madár szárnya,
Csöndes kertben álmatag éjjel titkos
Varázslatába.

BÁRSONY LÉPTEK.

A madarak alusznak régen,
Sűrű lombú fák tetejében.

Bokrok alján sötétlő árnyak,
A kertben régi álmok járnak.

Mind többen jönnek, . . . százan, ezren
Fán a levélzet összerezzen.

Elsiklik a kétes sötétbe
Fekete macska bársony lépte.

ÚTIRÁNY.

Semmit sem nézni,
De mindent látni,
Semmire se várni,
De mindent várni,
Mindent élvezni,
Semmit sem kívánni,
Csak menni, menni,
Félelem nélkül,
Halasztás nélkül,
Előre bátran
Édes otthonunkba,
A nagy idegenbe
Fénylő sugár felé,
A csillag irányban.

FÜSTFELLEG.

Kis szürke ló húzza
A fakó szekeret,
Fakó szekérkasban
Zöld dohánylevelet.

Ha majd a zöld levél
Kéklő füstbe olvad,
Hol leszek én akkor? —
Hol leszek majd holnap?

SIETŐS ÚT.

Hold jön fel — nem érünk rá várni,
Virág int, — nincs időnk megállni,
Boldogok vagyunk, — de hiába —
Nem érünk rá a boldogságra.

Talán egy szép reménység csábit?
Távolabb szebb csillag világít?
Vagy édenkert lesz a világból,
Ha gyorsan «holnap» lesz a «má»-ból?

Oh, dehogy! — csak előre törve,
Tűrelmetlenül járunk körbe,
Hogy majd elszédülünk belé —
Ugy rohanunk a sir felé.

C.-MOLL.

Együtt vagyunk ismét,
Mint régmúlt napokban,
Szeretlek, mint akkor, —
Ki tudja, — tán jobban ?

Szomorúság úszik
A felhők szegélyén,
Ki tudja, mi történt
Lelkünk rejtett mélyén ?

Nagy némaság felett
Szavunk összecsendül, — —
Beszélj nekem elmúlt,
Eltűnt szerelemről !

A LEGELŐ.

Nagy füvek hajlanak
Fehér felhők alatt,
Napsugaras délben,
Hamvas szőkeségben.

Mint libegő zászlók
Feketéllő rongya,
Ráborúl a kék ég tejszinü lapjára
Távol álló nyárfák
Tépett koronája.

Elhallgat a tücsök,
Sáska repülése
Megrezzen a fűben,
Megrezzen az ágon
Cserfák kemény lombja.

A viz felől hallszik
Habok locsogása,
A gulya mozgása,
Legelést kísérő
Egyhangú kolompja.

.

Csend — — — — —

.

.

Mindig csendesebb lesz a rét,

.

Áll a déli álom a világ felett,

Megpihen az élet,

Jönnek az emlékek — — —

HÁROM VIRÁG.

Elzárt kertben három virág szála.
Három fényes lilium virága :
Három fehér zárdaszűznek lelke
Nyiladozik titkon a kis kertbe ?

Szól az egyik, a csillagsugárhoz :
«Hiába hívsz vissza a világhoz,
Szép az élet — elöntötte mérge
Testem-lelkem — vezeklem most érte.»

Csalogány dalához szól a másik :
«Ne csalogass ! szemem könyben ázik.
Szívemhez forr sok szomorú emlék.
Kint ismét csak boldogtalan lennék.»

A harmadik szavukat sem érti.
Mosolygása a két nővért kérdi :
«Mit beszéltek ? hát ott túl a falon
Van még más is, mint örök nyugalom ?»

AZ APÁCZA.

Eljött az ifju apácza.
S a lázbeteg,
Keze alatt életre, újra
Felébredett.

— — — — —
«Csak gyorsan nővér, a fogat már
Itt készen áll,
Nincs sok idő, — végső harcztot viv
Élet-halál.»

«Igen, megyek. — Egy néhány percz még
S készen vagyok.» —
— Le néz, hol olvasója végén
Kereszt ragyog:

«Jaj, a Megváltó érczalakja! —
Hogy is lehet?
Nézd, jó anyám! baj érte éppen
Keresztemet.

Eltört! Krisztus leesett róla» —

— «Hiába már,

Tedd egyelőre a fiókba.

A beteg vár!»

— — — — —
Hosszu kinos nap s éjszakákat,

Telet követ

Virágillat, bogárzsongással

Telt kikelet.

Ünneplik beteg gyógyulását:

Pezsgős pohár

Cseng össze. — A nővér szemében

Egy uj sugár.

«Mért esett le Megváltóm képe?

Én Istenem!

Mintha már nem is magam lennék,

Mi lesz velem?»

— — — — —
Hálás beteg ír a nővérnek,

De levelet,

Zárdából nem kap — idegenből

Jó felelet:

Hogy már a fehér szűzi fátyol
Nincsen fején,
Fejkötőt, s asszony gondot öltött
Régen szegény.

«Mert nem figyeltem, meg sem értém
A bánatot,
Midőn Krisztus, keresztem, s engem
Ugy elhagyott.»

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HANGTALAN ÉNEK.

Mi szép az álom, álomban járok,
Csak fényes álmot, mást ugy sem várok.
Kavicsból félek, kavics életől,
Lelkem felébred, szívem megrémül.

Álomban járó tágra nyitott szemmel,
Tulnant kívánó, kék szerelemmel.

Csak hang ne szálljon! hangok ha érnek
Eltűnt az álom, elnémul az ének.
Mi szép az ének ha nincsen hangja,
Nappali éjnek zugó harangja.

Még nem jött az óra — szemed se nézzen —
Csak az egy szóra, légy mindig készen!

II.

KÉPESKÖNYV.

Országos Széchényi Könyvtár

KRUCSAYNÉ.

Nagy ünnepet ünnepelnek
A kisvárdi várba'.
Krucsayné hosszú utról
Hites urát várja.

Csónakon jön, várt övező
Mocsáron keresztül.
Tán itt is van? — Vadlud repül
Sás levél megrezdül.

«Nem jöhet még, messze jár még,
Ha holnap beérhet —
Krucsayné! régen tudod,
Majd meghalok érted.

A csókodért, szép szemedért, —
Meghalok utánad!
Krucsayné! csillapítsd le
Ezt a gyilkos vágyat!»

Szőke fiu, a ki mondta,
Félig-meddig gyermek.
Nem is nézi Krucsayné
Soha nagy embernek.

Hogy könnyel telt kék szemeit
Halvány arczát látja,
Megremegő hangját hallja,
De szivből megszánja.

Közeleg a fiu felé —
Lángba borul lelke,
Két karjával szőke fejét
Magához ölelte.

Piros ajka csókra hajlik,
Már majd nem hogy érte —
— Nagyot sikolt — sötét zordan
Előtte áll férje:

«Látom, hogy nem unatkoztál,
A míg távol voltam.
Hogy csókod ily tüzes lehet
Magam sem gondoltam.

Tüzes csóknak hideg pallos
Legjobb orvossága.
Leüttetem bűnös fejed,
Szép Tolvaj Borbála!»

Erkélyről nézi a várúr
Ítélete végét,
Meg sem rezdül, hogy a hóhér
Viszi feleségét.

Meg sem rezdül, meg sem mozdúl,
Csak szívét átjárja
Kéjes mámor, hogy a pallost
Megvillanni látja.

Azt a fehér, habos nyakat
Mikor szeli széjjel,
Akkor szereti az asszonyt
Igaz szenvedélylyel.

Aztán lassan, meggondoltan
Befordul a várba,
Mosolyogni emberfia
Többé sohsem látta.

SZÁZ GYERTYÁT ÉS SZÁZ LITER BORT. . .

Hull az eső sűrű cseppje, ólmos felhők alatt
Egész nap csak csapdosta a ragyás csárdafalat.

Tört ablakon sivít a szél, a kis petrol lámpa
Meg-meginog hosszú drótján, füstös lesz világa.

Vendég ugyan hogy is jönne, ily veszett időben ?
A csaplárné is elaludt ott a kármentőben.

Hiszen olyan jó madarak ma már nem is járnak,
Mind elpusztult — régen vége a betyárvilágnak.

De mégis jön — ajtó nyilik, lassan belép rajta
Őszült ember — de csak látszik, hogy a «régi fajta.»

Az öreges csaplárné is éppen hogy felébred,
Hogy oda néz, alig alig hisz a két szemének.

Tán ő megint fiatal lett, hogy csak ismét hallja :
«Száz gyertyát meg száz liter bort ide az asztalra!»

IDŐTÖLTÉS.

Legel a Koncsáné ökre zöld mezőben,
Pihen a Koncsáné ura temetőben.
Szegény özvegy, gyászos özvegy mit csinálhat?
Ebédet főz, ebédet visz a szolgának.

«Gazdasszonyom, nem jó ez az étel nékem,
Jobban esnék, ha hozná a feleségem.»
««Mit feleség? — malomkő az a legénynek,
Azon őrlik meg örömét életének.»»

««De bársony egy hű szerető puha karja,
Még az esti szellőtől is betakarja
Leányfővel ki ismerné a szerelmet?
Édesebb a méz is, hogyha másnak termett.»»

Legel a Koncsáné ökre zöld mezőben,
Pihen a Koncsáné ura temetőben,
Vetett ágyon heverészik benn a szolga —
Míg Koncsáné kergeti a legyet róla.

BETYÁR GYEREK ÁLL AZ UTCZÁN. . .

Betyár gyerek áll az utcán,
Azt sem tudja, minek áll ott,
Langyos szellő hoz elébe
Egy hervadt fehér virágot.

Langyos szellő, nyári szellő
Koporsóról futa hozzá —
Mintha az az egy szál virág
A múlt tavaszt vissza hozná.

Országos Széchényi Könyvtár

Harangoznak a faluba,
Gyülekeznek az emberek,
— Temetésre gyülekeznek. —
Elfordul a betyár gyerek.

Soká állong még az utcán,
Azt se tudja, minek áll ott, —
Lassan kalapjához tüzi
Az egy szál fehér virágot.

ESTI KÖDBEN...

Esti ködben
Árnyak szállnak :
Elsuhanó
Madárszárnyak.

Elsuhanva
Jő egy szánka,
Ködbe, hóba
Olvad árnya.

«Állj meg!» — s mozdúl
Szán ölébe'
Bundahalmaz
Sűrűsége.

Éji ködbe',
Hófuvásba',
Puskacsőnek
Villanása.

Puskacső meg
Villan kéken,
Fellobbanó
Láng tüzében

Hó teritőn
Piros rózsza:
Piros vércsepp
Fehér hóra.

Megy a szán,
Halad az éjbe',
Hóborított
Messzeségbe.

Hogy mi történt?
Meg se várja — —

— — — — —
— — — — —

Eltörött egy
Madár szárnya.

UTOLSÓ HANG.

Kigyúlnak a csillagok a falu felett,
Sötétebbre festi az éj a levelet,
Kicsiny házak meghúzódnak a fák alatt,
A sötétből kis ablakok világlanak.

A konyhából kiözönlik a tűz fénye,
Fénylepedőt vet az udvar közepére.
Mind csendesebb lesz az udvar, falu tája,
Mind jobban elhal az este muzsikája.

A libáknak gágogása halkabb, lágyabb,
Tán egy vándor izgatja még a kutyákat,
Itt-ott egy hang, elnémul majd az is végre,
Mind csendesebb titokzatos éj sötétje.

Ablakokból kifogynak a fénysugarak,
Mind egyenként bezárják már a házakat.
Élő lény már alig-alig akad ébren,
Pusztaság a falu kellő közepében.

Hüvösebb lesz, észrevétlen szellő támad,
Megingatja az udvari fenyűfákat,
Bánatosan-búgó hangot hoz a szellet :
Edényt mosva, a szolgáló énekelget.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A VASÚT.

Csúszik-mászik a földeken,
Mint egy kigyó, mint egy állat,
Maga után, mint a csiga,
Hagy egy fényes hosszú szálát.

Bebúvik a hegyek közé
Fúrott odújába vész el,
Folyamokon által siklik,
Öntudatlan állat-észszel.

Belsejében változatlan
Számptalan lény helyét lelé,
Mindet magával ragadja
Sorsa elé, sirja felé.

Nappal szétterül mezőkön,
Ingó-lengő füstje árnya,
Éjjelenként — mely ragadja —
Mintha tűzből lenne szárnya.

Fénybogárként szállingóznak
Sziporkák nagy vasfejéből,
Sugár árad a mezőkön
Világított belsejéből.

Itt elillan, ott felvillan
Lámpásinak tündefénye,
Mig eltűnik zúgva szállva
Bársony-sűrű sötét éjbe.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

NAGY AKÁ CZFA A KERT- VÉGEN . . .

Nagy akác zfa a kertvégen,
Inog széles koronája,
Megre z dül levélzetében.
Fűrész tépi, fejsze vágja.

Még zöldellő lombja köz ül
Elrebbentek a madarak,
Sugár törzse összeroskad
Kemény fejszecsapás alatt.

— — — — —
Lombtalan lett már a nagy kert,
Téli éjjel még is szállnak
Holdvilágos csillámló hó
Lapja felett ingó árnyak.

Kicsiny háznak kéményéből,
Meleg tü zről hideg éjbe'
Siklik füstfoszlányok árnya,
Holdvilágos, havas fénybe'.

Gyorsan tolúlnak az árnyak —
Régi helyét mig meglelte
Füst alakban a kertvégen
Haza járó fának lelke.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KÉK LEVEGŐBEN.

Fehér holdvilág,
Fehér felhője,
Kék levegőbe'.

Nagy nyárfa őszi
Arany levélzete,
Kék levegőbe'.

S valahol távol jár
A fekete halál,
Az aransárga
Hatalmas nyárfa
Megrezdül tőle
Kék levegőbe'.

KI VOLT?

Mély nyomok a hóban,
Elhagyott nagy kertbe',
Kékesre nyomúlva
A fehér hó pelyhe.

Ki járhatott erre?
— Az út oly elhagyott —
Látom még a nyomot,
De nem az alakot.

Majd visszaképelem:
Milyen volt az élet,
Mely itt magányosan
A nagy hóba tévedt?

Mintha már látnám is,
Jő felém egy árnyék,
Mintha az árnyékban
Magamra találnék.

Hiszen én jártam itt —
Ide be van nyomva,
De már nem ismerek
A saját nyomomra.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TAVASZI ESŐ.

Kemény fenyüs hegyek
Lágy felhőkbe nyúlnak.
Szürke felhők sötét
Zöldjéhez simúlnak.

Világos zöld réten
Sárga kelyhek nőnek, —
Egyhangún hull cseppje
Tavaszi esőnek.

Zöldes szürke folyam
Elhaladó habja
Jön-megy, — mint az élet
Minden egyes napja.

Jön-megy, feltarthatlan'
Ködös messzeségbe',
Egy elhalad, más jön —
Soha sincsen vége.

Elfolyó habjába
Eső cseppek hullnak,
Parti sáslevelek
Hullámába nyulnak.

Apró lépésekkel
Kékes feketében
Sötét varju sétál
Világos zöld réten.

Parthoz ér, egy perczre
A folyamba bámul
S kimérten inni kezd
Elfolyó habjából.

Országos Széchényi Könyvtár

TÜKRÖZÉS.

Kőszobor áll tó közepében —
Fehér márványból vésve,
Holdfényes vizből vissza csillan
Szétrezgő tükrözése.

Sárgúlt levél hull körülötte
Elalvó tó vizébe,
Sárgúlt levél közt tükröződik
Fehérlő szobor képe.

A nő, ki után hajdan, régen
Szobor idomit vésték,
Elporladt már. — Kő sirbolt őrzi
Testének pihenését.

De lelke itt száll körülötte,
Csókolja képe mását,
Bámulja saját szépségének
E földön — maradását.

«Mi szép vagy! én vagyok te benned
Te nem élsz, itt vagy még is!
Én vagyok, voltam, elporladtam,
Ez fény is, sötétség is.»

Hozzá simúl ködfelhő képen,
Hideg, ezüstös fénybe'.
Mintha a nő rég meghalt volna,
A szobor mintha élne.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KALENDÁRIUM.

Titokzatos könyv lapját nézem
 Borongó ujév reggelén,
 Minden jel annyi bűvös rejtély,
 Fátyolos-érthetően,
 Int felém.

Jövendő napok mind megírva,
 Egymásután mint jönni fognak.
 Árnya-fénye már ide vetve
 Jövő napoknak.

.
 Hány koporsóra, hány bölcsőre
 Száll ezen árny, e fény?
 Ki ébred még fel a ma élők közül
 Jövendő ujév reggelén?

.
 Nem létező jövő napok
 Biztos jövőjükkel,
 Itt könyvbe szedve. —

Az élet nedve
Már száll fel bennük,
Mindegyik készen
A mindenségben.

.
«Vasárnap 17-ik!» —

S ez a nap felvirad
Bizton egy reggel.

Egész sereggel
Visz magával
Számptalan élő lényeket
Az örök éjbe, az örök múltba.

És hoz magával
Számptalan élő lényeket
Az örök múlt, örök jövőjébe :
Fűt, fát, virágot, embert, állatot.

S azon nap, az ásványok tömege
Úgy, s nem máskép lesz tömörölve.

S a világ ürbe
Forognak mind a csillagok,

Azon a nap, s a többi napokon
Egymás után.

.

A bűvös könyv itt fekszik

Az asztalon,

S bent az első lapon

Vörös betűkkel az első sorban :

Először ki írva :

Ujév napja első január.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

LEÉGTEK A GYERTYÁK. . .

Leégtek a gyertyák
A bálteremben.
Hajnalodik már,
Felkelő napról
Éj fátyola lebben,
Rózsaszín álmok
Fakóvá lapúlnak
Fáradt fejekben,
Leégtek a gyertyák
A bálteremben.

Leégtek a gyertyák
A karácsonyfáról,
Sötéten, dísztelen
Áll már a jászol.
Arany dió, alma
Eltéve, leszedve,
Köznapivá lankadt
A gyermekek kedve.

Szép aranyálom
A szeretetről
Ismét oly távol,
Egy évre távol,
Leégtek a gyertyák
A karácsonyfáról.

Leégtek a gyertyák
A ravatal mellett
Útra kész a vándor itt —
Távoznia kellett.
Ismeretlen fogalmak
Titkos honába —
Eléri-e még
Földi fény lángja?
Vagy elszállt ő maga is,
Mint egy lángot oltó
Múló lehellet? —
Leégtek a gyertyák
A ravatal mellett.

MÉHESNÉL.

Ólomszürke égből
Nagy hópelyhek hullnak
Lassú tapadással
Egymáshoz simúlnak.

Fehér hólepedő
— Titkos kezek rakják —
Elfödi az élet
Százezer alakját.

Tövis disznó, szúnyog,
Békák, zöld seregje,
Rovarok, bogarak,
Eltakarva fedve.

Csak itt-ott a hóban
Fekete turása
Vakandnak mutatja
A földet hol ássa.

Sűrűdik az este
A kis méhes felett —
Elborított a hó
Virágot, levelet.

Fehér havas csendben,
Mintha nyárnak álma
Zsongó arany szárnyán
Körülötte szállna.

És benn a kaptárban
Rejtett meleg élet — —
Egymáshoz simúlva
Alszanak a méhek.

Országos Széchényi Könyvtár

ALKONY.

Belepte első hó pihéje
Dombok hullámos vonalát,
Fehér dombok, szürke téli ég alatt.
Csak nyugaton szüremlik át
Pirosas-sárgás esti fény,
Mint egy emlékezet
A hó felett.

Falu, gyalogösvényén,
Barnára taposott ösvényen
Fehér hó közt, jön most a csürhe :
Kis kondorszőrű malaczok
Hosszú orrú bozontos disznók.
Rövid vágta
Piczi lábuk himbálja
Gömbölyded hátukat.
Hosszú fülük fel és le lebben,
Mind sebesebben :
Haza felé ! haza felé !

Rövid vágtába,
Egymás nyomába
A csürhe elhalad
Szürke téli ég alatt.

Fehéren
Száll az alkony,
Világos-sötéten
Száll az alkony, száll a csend.
Havas háztetők kéményéből.
Füst szállong,
Ide-oda lebbenve szét oszlik,
Mint egy emlékezet,
A táj felett.

Országos Széchényi Könyvtár

JULIUS.

Kavarodik a fák felett
Egy fekete varju sereg.
Talán gondolatim szállnak
Tetejében a nagy fának ?

Nyár van, még is szürke az ég,
De szomorú lesz a vidék,
Ha a zöld levél megfázott,
Esőkönytől agyonázott.

Kavarog a nagy fák felett
Egy fekete varjusereg,
Mintha hómezőkön szállna
Érdes hangja, sötét szárnya.

ÉGŐ FEJFÁK.

Falu sorja lángban, kivillan az éjbe',
Átcsapnak a lángok fedélről fedélre.

Pirosan harapnak a recsegő nádba,
Szalmás istállóba, fészerbe, pajtába.

Már a zöld levelű élő fák is égnek,
Mind izzóbb lesz lehe a pirosuló légnek.

Lángpiros alapon, sok sötétlő árnyak
Kétségbeesetten ide oda járnak.

Sziporkázó üszkők repülnek az éjig.
«Vizet! vizet!» hangzik a sorokon végig.

Jajveszéklés, bögés, harangok zúgása,
Szikrák perczegése, lángok pattogása.

Csak fent a domb csendes, a temető dombja
Mint az éj mind sűrűbb hallgatásba vonja.

De mintha a sirok most megmozdúlnának,
Vagy csak visszfénye tán a tűz világának,

Mely itt lángot vetett ujultabb erőben ?

— — — — —

Kigyultak a fejfák mind a temetőben.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

ÁLLOMÁSON.

Három piros lámpás halad
Csillag-áttört felhők alatt.

Három piros lámpás fénye
Siklik be a sötét éjbe.

Elveszett már a homályba
Csak füstfelleg száll utána.

Ez is már a távolé lett —
Vele szállt egy darab élet.

KARÁCSONYÉJ.

Csillagról csillagra szép
Angyallelkek szállnak,
Megváltás hírét viszik
Széles e világnak.

Arany csillagfény alatt
Elsimuló hangok:
Zúgnak távol tornyokból
Éjjeli harangok.

Sötét kék ég alapján
Rezgő csillagfénybe',
Keskeny sarló — holdvilág
Aranysárga fénye.

Ide-oda reng a fény,
Mintha bölcső lenne,
Szűz Mária ringatja
Kis Jézuskát benne.

III.

PÁN KÖNYVE.

Országos Széchényi Könyvtár

PÁN SZERELME.

Sipolva megy erdőn, réten,
Körülette minden állat,
Mint vigan megy, talál egy szép
Ingó fehér virágszálat.

Lassubb lesz ugráló lépte,
Nedves szeme ragyogása,
Úgy elbámúl, úgy elfordúl,
Hogy a virág meg ne lássa.

Majd visszanéz, hozzá hajlik,
Meghatottság mosolyában,
Röstelkedve, halkán mondja :
«Édes drága virágszálam.»

PÁN FLÓTÁJA.

Fütyült nádsípján, csermely-tiszta hangon
Világító, aranyszín éneket,
Örömtől megremegtek a virágok, —
De nem hallgatták meg az emberek.

Egyik munkába járt, vagyont szerezni,
Egy más' ment tompa gyűlölség után
Egy harmadik léha szerelmet hajszott,
Egy mást' körülvelt únalom s magány.

Haragra lobbant a baklábu isten,
Hétágú fuvoláját fölveté,
Föl a kék égbe, a fehér felhőkig,
Magas ívben, a zöld lombok fölé,

A síp leszállott lombok sűrűjébe,
Szárnyat kapott s tovább csengett dala, —
Most is öröme hí erdőt, zöld kertet:
Sárga rigó, Pán arany madara.

ÁPRILIS.

Lába nyomán kizöldül a fű,
Hol fuvolázva elhalad,
Pille repül, cserebogár zsong
Énekelnek a madarak.

Csalogatva szól a kakukhoz,
Ha felel neki, felnevet,
Szórja a légbe mind a fehér
Hófehér kökénylevelet.

KI JÖNNI FOG MÉG.

Sötétül a hold, a nagy égbolt
Meg-meg remeg :
Krisztust keresztre feszítették
Az emberek.

Szellem hatalma, lét nyugalma
Mind tova száll,
Fátylát sötéten bontja széjjel
Örök halál.

Országos Széchényi Könyvtár

Bűnét megbánva, Krisztust szánva
Zokog a nép :
«Hogy megváltónk vagy, mért nem tudtuk,
Mért nem előbb ?»

De csak ne késsünk. Vezeklésünk
Jóvá teszen
Mit ember szellem bántott, vétett
Egy Istenen.

* * * * *

Virágos réten, erdő szélen
Bokrok között,
Nevet a nagy Pán — ő lesz immár
Az üldözött.

Bükktrörsből róva, széjjel szórva
Bokrok felett
Felállitnak rémes sötétlő
Kereszteket.

Már rászégezve zord keresztre
A faunok mind,
Közöttük Pán bozontos teste
Sötéten int. —

Országos Széchényi Könyvtár

Mint vad madár, még egy mosoly száll
Pán ajkiról
A napsugárba — s élet lángja
Már elborúl.

Keresztek sorja, hosszú sorba
Hegy oldalán,
Mig elérik Krisztus keresztjét
A Golgothán.

.

Honnan? ki tudja? vándor útja

Ide talál

Egy utasnak. — Borzadva nézi:

«Mért e halál?»

Szegény kis fáradt, kecskelábak

Mi vétkeitek?

S te szelid férfi, tested ide mért

Szegeztetett?»

Résztvevő észszel, gyöngéd kézzel

Mely élted ad,

Leszedi Krisztust a keresztről

S a Faunokat.

Egy gondolatra, máglyába rakja

A kereszteket.

Tűzlángok fénye, jövő reménye

Libeg-lobog az őserdő felett.

MOZGÓ VIRÁGOK.

Rét oldalán virágos hegynek
Boszorkányok virágot szednek.

Szedik az erdők vadvirágát,
Pirosat, kéket, fehér, sárgát.

Rájuk mint halvány csillag szórva,
A hajnal színü csipkerózsa.

Ember szemét itten nem félik,
«Nem láthat senki» emigy vélik.

De a nagy Pán riasztja őket,
Meglesi a virágszedőket.

Mint egyik boszorkány meglátja
Lehull ijedtében virágja.

Elrebbennek a boszorkányok,
Szét szórják a tenger virágot.

Már mind a fűre oda vetve —
Fonnyad belőlük élet nedve.

Már nem diszítik a mezőket,
De a nagy Pán megszánja őket.

«Szegények!» szól s rájuk lehelve
Ujra éled virágok lelke.

S mi még előbb csak hervadt, tépett —
Megmozdúl a gyöngéd levélzet.

Mozdúlnak, élnek, tovaszállnak
Mint annyi tarka pilleszárnyak.

És régi otthonát belepve
Nyugtalan szállong a sok lepke.

Édes szerelmi csókra vágyva
Ráborúl a testvér virágra.

Napfényes légben könnyen szállnak
Élő virágok, «pilleszárnyak.»

PÁN MACSKÁI.

Simán folyik le a patak
 Megcsillan rajta mind a fény

— — — — —
 — — — — —

Kék napsugarak játszanak
 Aranynyal áttört zöld állat-szemén.

Pán zöld szemébe tükrözik
 Fenyük megingó kék galya

— — — — —
 — — — — —

Patak habjába ütközik
 Imbolygó dongók zümmögő raja.

Szétrebben a dongó sereg,
 Mert nyugtalan lett a patak,
 Fehéren a zöld viz felett
 Pán habszörű macskái játszanak.

Egymásra szöknek, ugranak
Kinyujtja mind habkarmait,
Ragadja őket a patak,
Szilaj, örült tánczot jár mindenik.

Feltűnik egy, a másik jó — — —
Ragadja őket a patak,
Egy elrohan, más jó elő:
Megannyi fehér, habzó gombolyag.

Ugrálnak a zöld viz felett,

— — — — —
— — — — —

Ragadja őket a patak,
Fehéren a zöld viz felett
Pán habszörű macskái játszanak.

EGYMÁST ÉRTIK.

Nem hallgatják őt már régen
Hiába szól fuvolája,
Azért csak szórja virágít,
Erdőt, berket vigan járja.

Egyszer mén az országúton,
Sötéten tűnik szemébe
Nagy kereszt, magas kereszten
A Megváltó halvány képe,

Szánva nézi őt a nagy Pán:
«Mért szeretted úgy a népet,
Szived kincsét mért pazarlád
Rá, ki téged meg nem értett?»

Szeliden mond a Megváltó:
«És te mért hinted virágod'
Háládatlan durva népnek,
Mért hozod a boldogságot?»

«Boldogság, Szépség,» e két szót
Földi ember meg nem érti,
Hosszú ezredévek folytán
Napról-napra vágyva kérdi.

Mosolyg Pán az Úr szemébe :
«Mi megértjük egymást ketten,
Élünk a zajgó világban
Észrevétlen, elfeledten.

Nevünk mintha ismerős vón',
Egy vagy más szokásból ejti,
De értelmét nem találja,
Jelentését elfelejti.» — —

Országos Széchényi Könyvtár

Száll az alkony, bibor fénye,
Beözönli a világot —
Pán hoz Krisztus keresztjéhez
Vadrózsát s pipacs virágot.

SÁRGA RIGÓ.

Csöndes a kertnek minden bokra — árnya
Álomlátó dél hullámos hevéen,
Sötét foltot tép a nagy nyárfa ága,
Álomlátó dél hamvas kék egén.

A kerti fákon szilvák, almák érnek,
Érnek mind jobban hogy a nap halad,
A málnabokron alig alig térnek
Piros bogyót csipkedő madarak.

Csend mindenütt, — a ház úrnője alszik,
Eltűnt napszámos, el kertészlegény,
Körül csak tücskök czirpelése hallszik,
Két pille játszik a kert közepén.

Lassan megrezdül most a bokrok alja,
Levélzet-árny az úton megremeg, —
Óvatosan néz, — hogy senki ne hallja,
Felvillannak a fényes, zöld szemek.

Nevetve rázza meg nagy gyümölcsfáit
A kert ura: ő nagy-felsége Pán,
Nevetve dobja érett kék szilváit
Felsivító sárga rigó után.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AZ Ő MOSOLYA.

Sípol az erdőn végig,
Szavára mind megáll
Kis béka, gyík, giliszta
Nyul, őz, hernyó, bogár.

A vízből felbukkannak
Üvegszemű halak,
Az ágon himbálóznak
Lágy tollu madarak.

A fűből kimagasló
Virágok ezre mind
Kaczer illat-mosolylyal
Halkan feléje int.

Csak megy az erdőn végig,
Majd vigan felkaczag,
Ha rémült béka ugrik
A kecskeláb alatt.

Dehogy bánt'na teremtményt,
Csak tréfálkozva lép
Futó egér farkára,
Bocsájtja majd odébb.

Majd pille után nyulna
Vigyázó gyöngéd ujja,
Hogy valahogy szárnyáról
Himporát le ne fujja.

S kik rettegve futottak
Mert még nem ismerék meg,
Boldogan jönnek hozzá
Mind mind a teremtmények.

Történik még az erdőn
Sok csintalan dolog,
S álmatag boldogságban
A nagy Pán mosolyog.

IV.

BOSZORKÁNYDALOK.

Országos Széchényi Könyvtár

BOSZORKÁNYSZÁRNY.

Egyedül egyedül a világot járja
Földi lény, földi sziv
Sohsem lehet párja.

Annyi ha meglehet,
Hogy ép múlóképen
Szerelem csillan fel
Egy vagy más szemében.

De ő nem felelhet,
De ő meg nem állhat,
Szárnya repülése
Másra sohsem várhat.

Miért tétovázna ?
De minek is várna ?
Boszorkány leánynak
Legjobb társ a szárnya.

KÖDVIRÁGOK.

Ködvirágok,
Boszorkányok
Szálljunk, szálljunk csöndes éjbe,
El sem árúl,
Meg se bámul
Szétsugárzó csillagfénye.

Madár szárnya,
Fáknak árnya,
Puha ködben minden alszik,
Csöndes éjbe
Köd fehérbe
Szárnyunk röpte nem is hallszik.

Avar zörren,
Levél csörren,
Dombtetőn górok merednek,
De túl,
A ködfátyolon túl
Szép tündérkertek nevetnek.

Szálljunk, szálljunk,
Fátyol szárnyunk,
Nincs lefogva, nincs lekötve,
Ködvirágok,
Boszorkányok,
Szálljunk, szálljunk be a ködbe.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VIZITÜNDÉR.

Fátyol ruhám sugárból szőve,
Fejemen kék csillag ragyog
Jertek szép hattyuk, fehér őzek
Elringatnak a kék habok!

Jertek tündöklő palotámba
Kristály csillámló viz alatt,
Vidám játékkal körül fognak
Kék pikkelyes ezüst halak.

Hinár-indán sikamlík a viz
Véle sikamlík énekem,
Felkél a hold, a hab felcsillan
Tovább, tovább — jertek velem!

HALASSZONYOK.

Szőke hajuk, barna hajuk
Himbál hullámon,
Fehér testük el-felmerül
Kék holdvilágon.

Kristály-szemük átvillámlik
Vizrétegen,
Ajkuk mosolyg. örületes
Szerelmesen.

De nem szeretnek soha senkit,
Csak hűs viz habját,
Hideg kezükkel cseppjeit
Keblükre kapják.

Ujból s ujból futó vizesöpp
Után hajolnak,
Mig ők maguk ölelő emberkarból
Mind széjjel folynak.

HÓVIHAR.

Fázik a boszorkány,
Vékony kis ruhája
Testét nem takarja,
Elfagyott a szárnya.

Tova nem repülhet,
Fenyügalyra szállott,
Zúzmora ellepte
Mint egy nagy virágot.

Forgószelel felkapja,
Elvész a viharba,
Kavargó, zavargó
Fehér zivatarba.

ALSZANAK AZ EMBEREK.

Hófehér fátyolruhámon
Hold sugárja megakad,
Jobbról-balról felrebbennek
Az elalvó madarak.

Hogyha röptem elsikamlík
Sárgúlt lombú fák között,
Tarlón, hol pókháló szálát
Ezüst harmat öntözött.

Lombbal hintett országuton
Melyen foltot tép a fény,
Elhagyott zöld nádasokba
Felcsillámló viz erén.

Fényben úszom, elrepülök,
Hervadó mezők felett,
Szép a föld, mert ébren a hold,
S alszanak az emberek.

A MOSOLY.

Rózsaszín márványból
Van szép palotája,
Szűz-fehér selyemből
Uszályos ruhája,
Fején kis korona
Rubintból, gyémánthból,
Övén aranycsillag
Fonott holdsugárból.

Szava, mozdulása
Szerelemre válik,
Ki látja, szereti,
Kiséri halálíg,
Boldog lesz, kit érint
Lágy, puha kezével,
Minden sebet gyógyít
Egy tekintetével,

De ki egyszer is csak
Mosolyát meglátta,
Zavaros lett annak
Minden boldogsága.
Boszorkány mosolya
Csak úgy sziven kapja,
Mintha mérges kigyó
Szívébe harapna.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A PÁSZTOR.

(Mármárosi monda.)

Midőn első forróbb napfénytől
Szétfolyó hóviz elapad,
Jön a nagy pásztor és bejárja
A közel s messze falvakat.

Kiválaszt férfit, nőt, leányzót :
«Legeltessétek nyájamat,
Te, szunyogok zsongó seregjét,
Te, az iramló fővadat.

Te, a medvéket őrized meg,
Te, örködsz méh s darázs felett,
Te vigyázol a madarakra
Míg jó a jövő kikelet.»

Mindenkinek kiadja nyáját,
És mindtől számon kéri majd
A legutolsó bogárkát is,
Ha rét és erdő újra hajt.

Jön a boszorkány hajlékához
Állatok és erdők ura,
Szól: «Gyerme kem, te légy ez évre
A sárga rigók pásztora.

Ha nevezek pásztornak férfit,
De sokszor is meg nem felel
Hivatásának, hanyag, lusta,
Asszonyt is sok más gond fog el.

Csak hogy ha tiszta szűz leányzó
Pásztorkodik egy nyáj felett
Van biztonságban minden állat,
Akkor nyugton pihenhetek.

Egy darabot sem ád a nyájból,
Éber szeme ügyel-figyel,
Ha veszély közeleg felénk
Ködfátyollal borítja el.

Ha nyája «vad», golyó nem éri,
Ha légy, nem bántja fergeteg,
Ha dongó, szakadó esőtől
Virágszirmokkal védik meg.

Őrizd hát a rigók seregjét
A zöldülő bükkes hegyen
Hogy erdők arany fuvolája
Bántatlan és szabad legyen.

Meghajlik mélyen a leányzó,
Körülte zsong a kikelet.
Sárga rigók arany seregje.
Szállong repül feje felett.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A KÖNY.

«Jer, szálljunk fényes holdvilágban!»

««Nem mehetek, széttépve szárnyam.»»

«De mi perzselte, tépte széjjel?»

««Forró könnyem hullt rá az éjjel.»»

«Hisz tőlünk távol salak gyöngye,
Boszorkányszemnek nincsen könye.»

««Kuvik madár repült felettem: —
Egy földi ifjút megszerettem.»»

AZ ERŐSEBB TŰZ.

Kimondták a szörnyű ítéletet:

«Kegyelmet adjunk néki? — Nem lehet!»

Magasan összehordva áll a máglya,
A boszorkány körül már felcsap lángja.

És terjednek a lángok, nő a tűz,
De érintetlen áll a tiszta szűz,

Nem perzselődik el sem hajaszála,
Sem fehér teste, sem lengő ruhája.

Rémülve látja, s felsivit a nép:
«Csak több tüzet! ennyi még nem elég!»

— — — — —
A boszorkány nem ég el — mindhiába —
Egyszerre csak kigyullad szive tája.

Azon tűztől, mely benn lelkében éget,
Lássátok, itt az igazi ítélet!

Ti nem bánthatjátok, de saját lángja
Feloszlatja, beviszi a halálba.

Törnek szivéből mind jobban a lángok,
Körülte sziporkáznak tűzvirágok.

Lelke izzó folyamként ontja szét
Életadó, gyilkos, tiszta tűzét.

Szétfolyik a tűz, előnti a máglyát,
Erejével eloltja földi lángját.

Majd, tovább terjed, előmlik a népre,
Új tüzet gerjeszt mindegyik szívébe.

S most, hogy a tűz gyöngé testét megkapja,
Izzó fehér a boszorkány alakja.

Kit földi tűz nem érhet, nem bánta,
Elégeté most saját tiszta lángja.

A BOSZORKÁNY ÉS A MEDVE.

Mikor már ember közt
Nem volt maradása,
Rengeteg erdő lett
Boszorkány lakása.

Félelmet nem ismer
A ki arra járhat,
Csak világkerülő
Vad erdei állat.

Erdei állatnak
Érti titkos szavát,
Madárral, bogárral
Megérteti magát.

Medve jött utjába,
Mondta a medvének :
«Nem bántlak !» a medve
Felelte : «megvédelek !»

Az óta ott alszik
Küszöbe tövében,
Nyári langyos estén
Fehér havas éjben.

Sokszor a leánynak
Fehér habos karja
Medve kóczos nyakát
Ölelve takarja.

Fejük felett pedig
Zöld fenyűfák ága
Ide-oda inog
Arany holdvilágba.

Országos Széchényi Könyvtár

A RÉM.

Szép boszorkánylányok járnak
Füzértánczot minden éjjel
Harmatos rét zöld fűvében
Tiszta, szűzi szenvedélylyel.

Párducz, tigris arra kúszik
Itatóra a holdfénybe,
Zöld szemükből visszacsillan
Vad sugárban a hold fénye.

Felsivit egyik boszorkány :
«Vad állat jó, fussunk, édes!»
Szól a másik : «Őz után járt,
Nem veszélyes most, nem éhes!»

Zúgva jó vihar feléjük,
Tűzkévéket ont az égből,
Takarót vonnak magukra
Boszorkányok rét fűvéből.

Elszáll a vihar felettük,
 El is némúl tombolása,
 Lágyan hangzik távolabbról
 Andalító búcsuzása.

— — — — —
 Csöndes tiszta lesz az éjjel.
 Boszorkányok újra szállnak
 Átlátszó arany szövetjén
 Harmatseprő holdvilágnak . . .

De ijedve rebbennek szét —

— — — — —
 Ingadozva, lágyszötéten

Jó egy árnyék. — —

Kékes-tompa

Foltot tép a tiszta fényben.

«Láttad?» — «Láttam. Oh, mi szörnyű
 Kapzsi kézzel, irigy szemmel
 Közelit, éppen felénk tart,
 Fussunk, szálljunk, jön az ember!»

SZENT IVÁNNAP.

Szép liliomos virágok
Fehér lelkü boszorkányok
Mind elszálltak a holdfénybe
Szent Ivánnap éjjelére.

Fehér fátyol tova lebben
Sebesebben sebesebben.
Fehér fátylát mind felkapja.
Rajta csillog fű harmatja.

Harmatos kert, lombos árnyak,
Benne liliomok állnak.
Nyírott lombfalú bokorban
Két fehérlő hosszú sorban.

Minden liliom virágba
Zöldes fénybogárcák lángja,
Mert csókját reá lehelte
Boszorkányok csillaglelke.

CSILLAGHULLÁS.

Csillaghullás a nagy égbe,
Boszorkányok esti légbe.

Csillaglángot szórnak széjjel
Boszorkányok minden éjjel.

Egyik a lángot megkapja,
Másik dobja, tova adja.

Sugarában röpke lángnak,
Boszorkányok úsznak szállnak.

Uszik a sok lenge alak,
Mint hullámban fényes halak.

Elsiklanak egymás mellett.
Könnyeden, mint egy lehellet.

Lehúzódnak, felkerülnek,
Csillagfénybe elmerülnek.

Játszik csillagok tüzébe
Boszorkányok szeme fénye.

Boszorkányok csöndes éjjel
Csillaglángot szórnak széjjel.

Hullnak, hullnak csillaglángok,
Játszanak a boszorkányok.

V.

MESEVILÁG.

Országos Széchényi Könyvtár

... RÉGES RÉGEN ELFELED- TÜNK.

Nem ismerem — de végtelen szerelmem
Csak az Övé,
Sohsem láttam, de gondolatom
Csak is felé,
Felé száll,
Mint vándor úton haza térő
Tévedt madár.

Ha rémület hideg keze érinti lelkemet,
Az irtózat csak tőle,
Lényem tőle remeg.

A boldogság, mely nincs, de eljő
Elszáll felettünk
Csak Ő,
Mit róla tudtunk s régen elfeledtünk
Réges, régen elfeledtünk.

A KÚT.

Az ősz hullatja sárga levelét
Mohos küszöbre
Elhagyott falakra
Titokteljes kutak
Mélyen fekvő tükrébe.
S a mély vizen keresztül
Egy hullám rezdül.

Minden oly távol —
A boldogságról
Száll egy álom
A kéklő tiszta légben.
De hús szellő söpri a mohos falat
S a hársak alatt
Halkan söpri a sárga
Leveleket.

Minden oly távol,
S a boldogságról
Száll egy álom :
Rég múlt napokról
Melyek sohsem voltak
És sohsem lesznek —
.
Levelek hullnak
Halkan hullnak.

HÁRFÁRÓL.

I.

Sötét fenyük meghajlanak
Repülő köd leple,
Vihar zúgása
Zivatar szárnya alatt.

Locsog a mély tó habja,
Megingatja a nádat
Partjainál,
Ismét csendes lesz,
Majd újra rezdül,
Ólmos nehéz fénye
Fehér ködön keresztül.

Tiszta lesz a tó mélye,
Szürke sziklafalak
Tükröződnek a mélybe.

Közeleg az est,
Csillagok kigyulnak, fenyves felett,
Átrepül az erdőn
Egy rég szétfoslott,
Rég elhomályúlt, arany fényű
Emlékezet :
Királyfiról, ki szép volt,
Királyfiról, ki hős volt,
Vagy dalnok talán ?

Egy hárfa hangja rezdül
Az erdőn keresztül
Csillagos fényes
Zöld éjszakán.

Országos Széchényi Könyvtár

II.

Tudod, hol szólt az ének,
Csöndjében a nagy éjnek ?
Ráfonta hold sugárja
Arany húrjait, mind
Egy fenyű fára.

S ki nyugtát sohsem lelte :
A szép királyfi lelke,
Eljött zivatar szárnyán
S a holdvilágos hárfán
Játszá csak újra, újra,
A soha nem felejtett
Nagy éneket.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SOURDINE ALATT.

Tavaszi nap, korai nap
Süt a zöld erdőre,
Sűrű erdő, fenyő erdő
Halavány lesz tőle.

Halavány is, meg sötét is
Kékes-zöldes árnya,
Mintha napfogyatkozásba
Fehér füzes állna.

Tavaszi rét, korai rét
Fakult lapja felett,
Ide-oda ingadozva
Száll egy varjusereg.

Olyan fényes, oly fehérés
Feketéllő szárnya,
Mintha napfogyatkozásba
Fehér galamb szállna.

MADÁRREPTE.

Hófehéren árad a hold sugárja,
Sötétlő kert feketéllő lombjára
Feketéllő lomb sűrűjéből kiválik
Egy madár szárnya.

Hófehér gyp felett körözve száll el,
Betéved majd fekete lombok közé,
Össze vonja a fény és árny sötétjét
Szárnya röptével.

Hangtalan száll hófehér holdfény szála,
Hangtalan száll fekete madár szárnya
Csöndes kertben — álmatag éjjel titkos
Varázslatába.

HÓKIRÁLYNÉ PALOTÁJA.

Kert zuzmorája
Minden kis ágra
Fehérlő csipke,
Hideg lehellet
Kristály virága.

Fehér nyirágról
Leomló fátyol.
Földig leérő
Libbenő hajló
Kristályos csipkés
Leomló fátyol.

Pirosas, biboros
Lilaszin hóra
Hullnak a pelyhek,
Zuzmora pelyhek.

Halvány zöld holdvilág
Üveg-zöld holdvilág
Hinti be fényével
Sárgás zöld fényével
Az egész kertet.

Kis fagyos pacsirták
Járnak az utakon,
Kerék nyomában.
Elalvó kis madár
Fellebben meg leszáll,
Dermedtebb, nehezebb
Felborzolt tollában
Elfagyó szárnya.

Megzörren a levél,
Hótakarta levél,
A fehér hó alatt
Elfutó kis egér
Elsiklott, elszaladt,
Kis nyoma ott maradt
A fehér hóban.

— — — — —

Holdsugár — fagyból szőtt
Fényes jég palotát
Végig bejárja,
Mind egy magába
Ő, a szép, a fehér
Jég s hókirályné.

Jég csillog szemében,
Tükröt tart kezében
Lebbenti fátyolát
Hinti a zuzmorát
Jég palotába,
Mind, egymagába
Tükörszép, holdfényes
Fehér királyné.

KIGYÓK KÖZÖTT.

Nem ismeri senki,
Bár mennyit is látja,
Szeretője nincsen,
Sohsem volt barátja.

Halált nem szereti,
És nem a szerelmet,
Élet után vágyik —
Nem e földre termett.

Múltat és jövőndőt
Csillagfénytől kérdi,
Állatok, virágok
Titkos szavát érti.

Ha magányos útja
Sziklás helyre téved,
A kigyóknak mesél
Ősrégi meséket.

SÁRKÁNY ÚTJA.

«Fogd be sárkányomat
Édes öreg dajkám,
Gúnyos mosolyt láttam
A mostohám ajkán ;
Kegyetlen szemétől,
Gúnyos mosolyától
Röpítsen sárkányom
Akárhova távol.»

«Szép királykisasszony,
Ne menj el én szentem,
Szenvedés az élet,
Ez már így van rendben,
Itt falak őriznek,
Óvó fáknak árnya,
Ne menj te védtelem
A sivár világba.»

«Oh, de nem oltalom,
Fogság ez én nékem,
Kéklő szabadság van
A magas kék égben.
Kéklő szabadságra
Lelkem régen vágyott,
Mért tapodjam tovább
E sáros világot?»

Elrepült a szép lány.
Vágyva néz utána
Szegény öreg dajka,
De hiába várja,
Csak a merre útját
Sárkánya kereste,
Üstökös csillag jár
Minden áldott este.

TROUBADOUROK.

Aranyszemű békák néznek
Egy vizi rózsára,
Fehér rózsza — tó vizében
Inog hosszú szára.

Tó vizében hosszú békák
Koszorúban állnak,
Bánatosan énekelnek
A fehér virágnak.

Felkél a hold, elsikamlik
Aranyba szőtt fénye,
Vissza csillan, majd felvillan
Sűrű tó vizébe.

Aranyszemű hosszú békák
A virágot nézik,
Mozdulatlan tekintettel
Majd hogy megigézik.

Többen jönnek, hívják egymást,
Egymásnak felelnek,
Holdvilágnál bánatosan
Tovább énekelnek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TÜNDÉRKERT.

Tündérek játszva hívják, csalogatják:

«Fehér palotánkba gyere velünk,
Márvány a lépcső, arany a fedélzet,
Harangvirág felett száll énekünk.»

Harangvirágok öntik el a rétek
Selymes füvét a palota alatt,
Álomlátó dél csendes sugarába
Hosszú fa-árnyak halkan siklanak.

«Látod amott hófehér hattyúk úsznak,
Tavunk sötétkék átlátszó vizén
Tollakról gyémántos vizcsöppek hullnak,
Szárnyukról visszacsillan mind a fény.» —

— — — — —
Kezei álmodozva fonják-bontják
Tündérek lágy aranyszínű haját,
Szívét a mámor fagyasztó tüzének
Halálos boldogsága fogja át.

És este? — Kifogyott a fény a légből,
Hervadt minden virág köröskörül,
S míg szeme lát, kőhalmaz pusztasága,
Mi előtte kopáran elterül.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

NAPRAFORGÓ KIRÁLYNÉ.

Szolgálóim szürke pókok,
Fonjatok gyorsan serényen,
Hogy a fátyol lengé fátyol
Még vasárnap készen légyen.

Szivárványos lágy ezüsthől
Légyen fonva minden szála,
Szőjétek a tündérfátyolt
Szép leányom homlokára.

Napraforgó palotámba
Szombat este készen várom
Lenge fátyolt — mert menyasszony
Kis leányom, szép leányom.

Százezer pók nagy serényen
Fátyol vékony szálát fonja,
Nagy szövő szék — széles tarló
Vékony szállal már bevonva.

De nem tudják össze szőni,
Mert a szálat minden éjjel
Irigy csintalankodással
Hűvös szellő tépi széjjel.

Lágyan össze gombolyítja,
Röpíti a tarlón végig,
Föl egész a napsugáros
Kékben uszó magas égis.

Kékben uszó magas égen
Fehér szálak megragadnak,
Foszlányos kis felhő képen
Távol kékben fenn maradnak.

Napraforgó palotában
Szép menyasszony mindig várja,
Hogy a fátyolt, lenge fátyolt
Homlokára tűzi párja.

De ellebben minden éjjel
Fehér fátyol, lenge fátyol,
Tépett szála játszik, csillan
Széles tarlón közel, távol.

FEHÉR FARKAS.

Hófehér farkas jár

Hófehér éjben.

Kékesen látszik

Gömbölyü nyoma

A puha havon.

Kékesen száll el

Egy madár árnya

A hó felett.

Felcsillan a hó,

A holdvilágban, a csillagfényben

Mint fehér pelyhen elszórt gyémántok

Felcsillanása.

Kopár akácza

Inog a dombtetőn,

Hullatja elszáradt
Zörrenő, csörrenő
Leveleit
A fehér hóra.

.

Egy toronyóra
Üt a faluban távol
A domb alatt.

A farkas felriad.
Kullogó, álmos
Egyhangú lépte
Iramodás lesz.

A fehér farkas
Belevész, eltűnik
A fehér éjbe.

AMETHYST PALOTA.

Hogy megy a réten.

Lepkék repülnek.

Libegő lepkék

Két hosszú sorban

— — — — —
Mindig előtte

— — — — —
Bársony-fekete, libegő szárnyuk

Két hosszú sorját

Követi mindig.

— — — — —
Hamuszin fának

Kékes-hamuszin

Törzséhez simúl

Lilaszin-kéken

Két harang virág:

Sötét az egyik, halvány a másik.

Lehull az egyik
Virág kelyhére,
— A halványabbra —
. . . egyik lepke
Kifáradt haldokló
Bársony sötétje.

Repül a többi
Bársony fekete
Libegő lepke
Repül libegve,
Le és fel szállva,
Két hosszú sorban.
Tovább a réten,
Fűszálak felett
Hamvas eső közt,
Repül a többi
Bársonyos fekete
Libegő lepke.

Elérnek a házhoz,
A palotához
Amethyst-ezüsttől
Lilán világító, erdő palotához.

Ajtaja zárva,
Ablaka zárva,
Nem nyitja senki
Nem lehet bemenni.
Amethyst-ezüstből
Épült palotába.

Hozzá ütődik
Az ablakához,
Az ajtajához
Sötét bársony szárnyak, puha tapadása
Hozzá ütődik
Nedves tetőre,
Ezüst tetőre
Sötét bársony szárnyak, puha tapadása.
Libegő lepkék
Bársony-fekete tapadó szárnya
Reá simúl mind
Esőtől nedves
Amethystből épült
Ezüst palotára.

ELKÉSETT.

Kis királykisasszony kútnál
Mos ruhákat
Arra megy egy buglyos fejü
Csunya állat.

«Király apám, jaj, segítség!
Bánt valami,
Úgy félek, hogy alig tudom
Kimondani.»

Öreg király, kövér király
Alszik éppen
Gondtelt álmod nagy aranyos
Karos székben.

Nem is hallja kis királylány
Esdő szavát,
Csak álmában meglegyezi
Olykor magát.

Mit tegyen hát? --- szépen szól a

Király lánya.

Kis királylányt buglyos állat

Dehogy bántja.

Leülnek a napos fűbe

Egymás mellett,

Úgy szedik le bokorról a

Földi epret.

Öreg király mély álmából

Hogy felébred,

Hogy kinéz a pitvar ajtón,

Csak elképed:

«Úgyan lányom! — megharagszom,

Nem hagyod ott

Mindjárt azt a buglyos fejű

Csúf állatot!»

Vigan nevet kis királylány

A szemébe:

«Édes apám, mért nem jöttél

Idejébe?»

LEPKEKIRÁLY.

Hol zöld fenyügaly közt
Húros rigók járnak,
Pillangó szárnya nőtt
A lepkekirálynak.

Sötétlő bársonyos
Bibor pilleszárnya,
Erdő, mező felett
Véle vígan szálla.

Kis virágherczegnék.
Kik még meg se látták,
Bársony szárnyáért most
Bűvösnek találják.

Gyikokat fognak be
Kis levélszekérbe,
Úgy hajtanak, gyorsan
A király elébe.

De ha megpillantják
A kék levegőbe,
Kis virágfejüket
Elfordítják tőle.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PÁVACSILLAGOK.

Kerti utra lassan hullnak
Zsugorodott falevelek,
Megcsörrennek, elsiklanak
Apró kövű porond felett.

Kanyargó út, rég elhagyott —
Mely ápolta eltűnt a kéz,
Vágott széle össze lapúl —
— Dudvásodik — bozótba vész.

Keresztül a kavics uton
Mint egy barna lomha árnyék,
Kőrisfának roncsolt ága
Korhadt, letört — törzse áll még.

Az út végén szürke korlát
Tán a régi házhoz vezet?
Termés kövén napfény játszik
Mint egy múltó emlékezet.

Sárgán süt a lemenő nap
Korlát szürke kőfalára,
Szürke falon kéken csillan
Itt egy páva, ott egy páva.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PÁVAFOGAT.

Kis királykisasszony
Mind befogja szépen
Négy fényes páváját,
Kocsikázni mégyen.

A csillámló fogat
Selymes réten halad,
Harmatos fű hajlong
Fényes tollak alatt.

Zölden, kéken csillog,
Aranyosan vész el,
Mind egymásba olvad
Mint zománczos ékszer.

Kis királykisasszony
Hófehér kezébe
Fehér orgona ág
Zöld bokorról tépve.

Nagy orgona-ággal
Hófehér kezében
Kergeti páváit
Végig a zöld réten.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KIRÁLYLÁNYOK HOLD- VILÁGNÁL . . .

Királylányok holdvilágnál
Mennek szépen,
Mindegyiknek lilium van
A kezében.
Csak egyik, a legkisebbik,
Áll magába,
Ujja között égő piros
Szegefű szála.

Holdvilágnál mennek szépen
Királylányok,
Bibor bársony, sötét bársony
A ruhájok.
Csak egyik, a legkisebbik,
Hab-ruhája
Ezüstösen csillámlik a
Holdvilágba.

Kiráylányok, bársony pillék
Jönnek, szállnak,
Hosszú sorban köszönnek a
Holdvilágnak.
Csak egyik, a legkisebbik
Alig látja,
Majd beolvad ezüst csillag
Sugarába.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HÁROM FEHÉR HATTYÚ.

Három fehér hattyú
Egymás után halad,
Esti szürkületben,
Árnyékos sötétben
Sötét fenyük alatt.

Három sötét holló
Egymás után halad,
Reggeli napfényben,
Harmatos fővényen
Ezüst füzek alatt.

KÉT KEZTYŰ.

Erdő mohán, fák árnyékában
Két keztyű — sötét vörös bőrből,
Ugy, a hogy oda dobta
A fehér kis kéz.

Mintha az ujjak még benne lennének,
Imádkozó mozdulattal
Hajlik a két keztyű
Egymáshoz.

S mintha ködből hozzá szövődne
Az alak,
Melynek keze e két keztyűt viselte.

Ott van, és még sincs,
Ott van, mert ott volt,
Nincs, mert elment,
Ott van a két keztyűben

Még mozdulatja,
Imádkozó mozdulatja.

*«Uram, ments meg a kísértéstől,
Ments meg kísértetektől!»*

Erdő mohán, fák árnyékában
A fűben,
Ott fekszik két keztyű.

